

Quickscan natuurwaarden

Onderzoeksgebied Koesteeg Nieuwkuijk

Februari 2009

Definitief

Rapportnummer: P09-0006

In opdracht van: Ruimte voor Ruimte CV

Uitgevoerd door: Staro Natuur en Buitengebied
Lodderdijk 38a
5421 XB Gemert
tel. 0492-450161
fax. 0492-450162
www.starobv.nl

Inhoud

1	Inleiding	2
1.1	Aanleiding	2
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Onderzoek	3
2.1	Methode	3
2.2	Ligging en beschrijving onderzoeksgebied	4
2.3	Bronnenonderzoek	6
2.4	Beschermde soorten	8
3	Effecten	11
3.1	Geplande ingreep	11
3.2	Effecten op beschermde soorten	11
3.3	Effecten op beschermde gebieden	12
3.4	Gedragscode	12
3.5	Mitigerende en compenserende maatregelen	12
4	Conclusies en advies	14
4.1	Conclusies	14
4.2	Advies	14
	Literatuurlijst	15
	Bijlage 1 Toelichtende tabel	
	Bijlage 2 Wet en regelgeving	

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In het onderzoeksgebied vindt in de toekomst de bouw van een aantal woningen plaats. In het kader van de natuurwetgeving is het noodzakelijk inzicht te krijgen in de huidige natuurwaarden die in het onderzoeksgebied aanwezig zijn. Hiermee kan worden voorkomen dat in strijd met de geldende natuurwetgeving gehandeld zal worden. In opdracht van Ruimte voor Ruimte CV heeft derhalve in januari 2009 (week 5) een onderzoek plaatsgevonden in het gebied Koesteeg te Nieuwkuijk.

1.2 Doel

Doel van het onderliggende onderzoek is te bepalen of de wijzigingen binnen het onderzoeksgebied mogelijk leiden tot overtreding van de natuurwetgeving. Voor soortbescherming is hierbij de Flora- en faunawet van belang, gebiedsbescherming is vastgelegd in de Natuurbeschermingswet 1998 en de Ecologische Hoofdstructuur.

Deze rapportage beschrijft de (mogelijke) aanwezigheid van soorten die zijn opgenomen op de lijsten van beschermde flora en fauna in het kader van de Flora- en faunawet en Natura-2000 lijsten. Ook wordt bepaald op welke wijze en in welke mate de voorgenomen werkzaamheden invloed hebben op deze soorten. Op basis daarvan kan worden vastgesteld welke maatregelen getroffen en vervolgstappen genomen dienen te worden om te voorkomen dat in strijd met de natuurwetgeving zal worden gehandeld. Aanvullend zal worden bepaald of voorgenomen ontwikkelingen effect hebben op de beschermde natuurwaarden van nabijgelegen natuurgebieden.

1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van de onderzoeksmethode, het onderzoeksgebied en de aanwezigheid van beschermde soorten. De effecten van de geplande ingreep op beschermde natuurwaarden en mogelijke noodzaak tot het treffen van mitigerende en compenserende maatregelen worden beschreven in hoofdstuk 3. In het laatste hoofdstuk zijn de conclusies uiteengezet.

2 Onderzoek

2.1 Methode

Als eerste heeft een veldbezoek plaatsgevonden waarbij alle in het onderzoeksgebied aanwezige biotopen zijn opgenomen. De aanwezigheid van deze biotopen vormt de basis voor de mogelijkheid tot het vóórkomen van beschermde soorten. Naast de biotopen zijn tevens directe en indirecte aanwijzingen opgenomen die duiden op het voorkomen van beschermde soorten. Dergelijke aanwijzingen zijn bijvoorbeeld het fysiek aantreffen van exemplaren van soorten maar ook het aantreffen van holen, uitwerpselen, prooi-resten, vraat-, loop- en veegsporen. Deze waarnemingen zijn bij de beoordeling betrokken. De aanwezige biotopen zijn vervolgens vergeleken met de habitateisen van beschermde planten- en diersoorten. Op basis van deze vergelijking is beoordeeld welke van deze soorten in het onderzoeksgebied kunnen voorkomen.

Aansluitend op het veldbezoek heeft een bronnenonderzoek plaatsgevonden, waarbij is gekeken naar gebiedsgerichte bescherming en mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten in het onderzoeksgebied. Onder andere is gebruik gemaakt van het Natuurloket¹ en diverse verspreidingsatlassen van soorten. De aanwezigheid van relevante natuurterreinen in de omgeving en de ligging van Natuurbeschermingswet 1998 gebieden (o.a. Habitat- en Vogelrichtlijngebieden) en de EHS in de nabijheid van het onderzoeksgebied zijn onderzocht. De bevindingen van het veldbezoek en het literatuuronderzoek zijn vervolgens gebundeld in deze rapportage.

Het veldbezoek dat voor dit onderzoek is uitgevoerd, heeft plaatsgevonden op 27 januari in de ochtend onder de volgende weersomstandigheden: lichtbewolkt, droog, zwakke wind en circa 0 graden Celsius.

¹ Het Natuurloket is een onafhankelijke informatiemakelaar, die gegevens over beschermde soorten toegankelijk maakt. Deze gegevens zijn afkomstig uit de databanken van gespecialiseerde organisaties, verenigd in de Vereniging Onderzoek Flora en Fauna.

2.2 Ligging en beschrijving onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelegen aan de westelijke rand van Nieuwkuijk, zie figuur 1. De grenzen worden gevormd door bebouwing en tuinen in het noorden en oosten, de voet van de Meerdijk in het zuiden en de berm-sloot van de Koesteeg in het westen.

Figuur 1. Ligging van het onderzoeksgebied.

Het onderzoeksgebied is op dit moment in gebruik als weide voor kleinvee. Deze weiden zijn van de omgeving afgeschermd middels een raster. Met uitzondering van een viertal bomen aan de noordzijde is er geen opgaande beplanting in het gebied aanwezig. In de weiden staan een aantal kleine schuurtjes welke worden benut als schuilgelegenheid voor de aanwezige paarden.

Aansluitend op de rasters van de weiden staat langs de Koesteeg een klein aantal bomen (zwarte els, zomereik en beuk) met een lage kruidenvegetatie als ondergroei. De beplanting op het talud van de Meerdijk betreft een bos van zomereik met onderbegroeiing.

Langs de zuidzijde van de Koesteeg staat een bomenlaan met kruidlaag waarin onder andere beuk en zomereik voorkomen. Een aantal bomen staan op een wal en hebben een forse omvang. Deze bomenrij behoort niet tot het plangebied, bekend is dat deze bomen in de toekomst behouden zullen blijven. Een en ander is zichtbaar in de foto-impressie op de volgende pagina.

Foto 1 en 2. De paardenweide gezien vanuit het zuiden.

Foto 3. Paarden met schuilhutjes en rasters.

Foto 4 en 5. De bomenrij aan de onverharde Koesteeg, westelijk van de weiden.

Figuur 2. Luchtfoto van het onderzoeksgebied.

2.3 Bronnenonderzoek

Gebieden

Natuurbeschermingswet 1998

Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van LNV bevindt het onderzoeksgebied zich niet in Natura-2000 gebieden, Wetlands of Beschermde- of Staatsnatuurmonumenten.

Gebieden EHS

Zoals blijkt uit de kaarten van de gebiedendatabase op de website van het ministerie van LNV, maakt het onderzoeksgebied geen deel uit van EHS-gebied, zie figuur 3. Dit blijkt ook uit de kaarten van de provinciale uitwerking van de EHS.

Figuur 3. Ligging van het onderzoeksgebied ten opzichte van EHS-gebieden (groen). Bron: gebiedendatabase op www.minlnv.nl

Interimstructuurvisie Noord-Brabant

Uit de kaarten van de Interimstructuurvisie blijkt dat het zuidelijk van het onderzoeksgebied gelegen RNLE-landschapsdeel begrenst wordt door de Meerdijk. Het onderzoeksgebied valt derhalve buiten dit RNLE-gebied. (bron: Brabant in ontwikkeling, Interimstructuurvisie Noord-Brabant, mei 2008)

Soorten

Natuurloket

Het Natuurloket verstrekt informatie over het voorkomen van soorten per kilometerhok (kmhok). Binnen het kader van deze quickscan is het niet mogelijk om vast te stellen welke soorten per kmhok zijn weergegeven door het Natuurloket. De weergave van het Natuurloket kan dan ook alleen als indicatie voor de mogelijke aanwezigheid van beschermde soorten worden beschouwd.

Het onderzoeksgebied bevindt zich in de kmhokken 140-410 en 140-411. Aangezien het onderzoeksgebied slechts een gedeelte van deze kmhokken beslaat is het niet zeker dat de geregistreerde soorten ook daadwerkelijk voorkomen binnen het

onderzoeksgebied. De beschikbare gegevens zijn afkomstig uit de onderzoeksperiode 1980 t/m 2008. Binnen deze periode zijn de bewuste kmhokken onderzocht op het voorkomen van soorten. Er is onderscheid gemaakt tussen niet, slecht, matig, redelijk en goed onderzocht. De beschikbare gegevens zijn weergegeven in de tabel in bijlage 1 en besproken in paragraaf 2.4.

Naast de bovenstaande bronnen zijn tevens gegevens gebruikt die afkomstig zijn van verschillende verspreidingsatlassen. Onder andere gegevens over vleermuizen, amfibieën, reptielen en vissen zijn uit dergelijke atlassen afkomstig.

2.4 Beschermde soorten

Flora

Uit de gegevens van het natuurloket blijkt dat de groep planten in beide kmhokken slecht is onderzocht. Er wordt voor één kmhok melding gemaakt van twee soorten van FFlijst 1.

Uit het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied door het ontbreken van geschikte biotopen, niet geschikt is voor het voorkomen van beschermde soorten planten. In de weiden komen alleen grassen en een heel klein aandeel kruiden voor. In de berm van de Koesteeg zijn eveneens alleen algemeen voorkomende, niet beschermde soorten kruiden waargenomen.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten planten voor in het onderzoeksgebied.

Vogels

Uit de gegevens van het natuurloket blijkt dat de groep broedvogels in beide kmhokken niet is onderzocht. De groep watervogels is in beide hokken goed onderzocht, er zijn geen bijzondere of beschermde soorten waargenomen.

Uit het veldbezoek blijkt dat een klein aantal vogelsoorten, met name de cultuurvolgende soorten, het onderzoeksgebied kan benutten als foerageergebied. Het viertal aanwezige bomen kan door een aantal vogelsoorten worden benut als broedgelegenheid. Het gebied is niet voor alle vogelsoorten geschikt als foerageer- en broedgebied. Door het intensieve gebruik en de ligging aan de bebouwing is het gebied ongeschikt voor weide- en watervogels. Ook voor roofvogels en holenbroeders is het gebied niet geschikt. Tijdens het veldbezoek zijn in het gebied zelf geen vogels waargenomen, in de omgeving zijn individuen van aalscholver, vink, koolmees en merel aangetroffen. De bomenlaan aan de Koesteeg en de bosbeplanting op de Meerdijk kunnen door vogels eveneens worden benut als broedgelegenheid.

Conclusie: Mogelijk benut een klein aantal vogelsoorten (FFlijst 3) het gebied als foerageergebied en de beplanting als broedgelegenheid.

Zoogdieren

Uit de gegevens van het natuurloket blijkt dat de groep zoogdieren in beide kmhokken matig is onderzocht. Er wordt melding gemaakt van één soort van FFlijst 1, van één soort van FFlijst 2/3 en van één soort van de Habitatrichtlijn.

Uit het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied voor een klein aantal grondgebonden zoogdieren geschikt is als onderdeel van hun leefgebied. Tijdens het

veldbezoek zijn molshopen en muizenholen aangetroffen in het onderzoeksgebied. Behalve voor muis en mol is het gebied tevens geschikt voor het voorkomen van konijn, haas en egel. Grotere grondgebonden zoogdieren zoals ree en vos kunnen het gebied incidenteel benutten als onderdeel van hun grotere leefgebied, dit is gezien de ligging echter niet erg waarschijnlijk.

Uit de Atlas van de Nederlandse vleermuizen blijkt dat de soorten gewone baardvleermuis, watervleermuis, gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied. Uit het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied voor vleermuizen alleen geschikt is als foerageergebied. Door het ontbreken van bebouwing of bomen met holtes welke kunnen dienen als verblijfsplaats voor vleermuizen, zij deze niet aanwezig in het onderzoeksgebied. Op basis van expert judgement kan worden gesteld dat vleermuizen welke wonen in de bebouwing van Nieuwkuijk, zullen jagen in het onderzoeksgebied en de directe omgeving hiervan. De groene structuren van de bosbeplanting op de Meerdijk en de robuuste bomenlaan op de Koesteeg vervullen hierbij een belangrijke rol en zullen, naast foerageergebied, ook fungeren als vliegroute voor vleermuizen.

Conclusie: Mogelijk benut een klein aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) het gebied als leefgebied. Vleermuizen (FFlijst 3) benutten het onderzoeksgebied alleen als foerageergebied, de erbuiten gelegen beplanting fungeert ook als zodanig.

Reptielen en amfibieën

Uit de gegevens van het natuurloket blijkt dat de groep reptielen in beide kmhokken niet is onderzocht. De groep amfibieën is in één van beide hokken slecht onderzocht, er wordt melding gemaakt van één soort van FFlijst 1. Het andere kmhok is niet onderzocht. Uit de gegevens van het Ravon blijkt dat de amfibiesoorten kleine watersalamander, gewone pad, rugstreeppad, heikikker en bruine kikker voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied. Er komen geen reptielen voor in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Uit het veldbezoek blijkt dat er in het onderzoeksgebied geen oppervlaktewater aanwezig is. Derhalve is het gebied ongeschikt om te kunnen dienen als voortplantingsbiotoop voor amfibieën. Het gebied is voor een klein aantal van de genoemde soorten wel geschikt als landbiotoop. Met name de delen met een ruigere kruidenvegetatie komen hiervoor in aanmerking. Van de genoemde soorten is het gebied niet geschikt voor rugstreeppad en heikikker, de overige soorten kunnen wel voorkomen. Het gebied is voor het voorkomen van reptielen ongeschikt wegens het ontbreken van voor deze soorten geschikte biotopen.

Conclusie: Mogelijk benut een klein aantal soorten amfibieën (FFlijst 1) het gebied als landbiotoop. Voor reptielen is geen geschikt biotoop aanwezig.

Vlinders en libellen

Uit de gegevens van het natuurloket blijkt dat de groep vlinders in beide kmhokken redelijk is onderzocht. Er wordt voor één kmhok melding gemaakt van twee vlindersoorten van FFlijst 2/3, van één soort van de Habitatrichtlijn en van één soort van de Rode Lijst. De groep libellen is in één kmhok redelijk onderzocht en in het andere hok goed. Er wordt melding gemaakt van één soort van de Rode Lijst.

Uit het veldbezoek blijkt dat het onderzoeksgebied, door het ontbreken van voor deze soorten geschikte biotopen, ongeschikt is voor het voorkomen van beschermde soorten vlinders en libellen. Mogelijk benut een klein aantal algemeen voorkomende, niet beschermde soorten vlinders het gebied wel als onderdeel van hun leefgebied.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten vlinders en libellen voor in het onderzoeksgebied.

Mieren en kevers

Uit de gegevens van het natuurloket blijkt dat de groepen mieren en kevers niet zijn onderzocht in de betreffende kmhokken.

Uit het veldbezoek blijkt dat er in het onderzoeksgebied geen geschikte biotopen voor het voorkomen van beschermde soorten mieren en kevers voorkomen. Dergelijke biotopen omvatten onder andere grote wateren en oude (naald) bossen.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten mieren en kevers voor in het onderzoeksgebied.

Vissen

Uit de gegevens van het natuurloket blijkt dat de groep vissen in één van beide kmhokken niet is onderzocht en in het ander hok slecht. Er wordt melding gemaakt van één soort van FFlijst 2/3 en van één soort van de Habitatrichtlijn.

Door het ontbreken van oppervlaktewater in het onderzoeksgebied en daarmee het wegvallen van de geschiktheid voor vissen, is niet nader onderzocht welke vissoorten voorkomen in de omgeving van het onderzoeksgebied.

Conclusie: Er komen geen beschermde soorten vissen voor in de omgeving van het onderzoeksgebied.

3 Effecten

3.1 Geplande ingreep

In de toekomst vindt in het onderzoeksgebied de bouw van een 13-tal woningen plaats. Ten behoeve hiervan dient de bestaande inrichting plaats te maken voor de nieuwe inrichting. De woningen worden ontsloten via inritten welke uitkomen op de Koesteeg. De bomenrij welke aan de zuidzijde van de Koesteeg staat blijft behouden. In de nieuwe situatie zal de Koesteeg wel worden verhard. Aan de voet van de Meerdijk zullen ten behoeve van amfibieën enkele poelen worden aangelegd. De beplanting op het talud zal eveneens behouden blijven. Langs de Koesteeg en tussen de tuinen zal beplanting worden gerealiseerd.

Figuur 4. Toekomstige situatie van het onderzoeksgebied.

3.2 Effecten op beschermde soorten

Op basis van hetgeen beschreven in hoofdstuk 2 kan worden geconcludeerd dat (delen van) het onderzoeksgebied mogelijk behoort tot het leefgebied van beschermde vogels, zoogdieren en amfibieën. In het onderstaande wordt per soortgroep beschreven welke effecten optreden.

Vogels

Mogelijk benutten een aantal vogelsoorten (FFlijst 2/3) het gebied als foerageergebied en de beplanting als broedgelegenheid. Bij verwijdering van de beplanting worden mogelijk aanwezige broedende vogels verstoord en mogelijk aanwezige nesten vernietigd.

Zoogdieren

Mogelijk benut een klein aantal grondgebonden zoogdieren (FFlijst 1) het onderzoeksgebied als leefgebied. Bij herinrichting van het onderzoeksgebied vindt vernietiging van dit leefgebied plaats.

Met betrekking tot vleermuizen geldt dat er naar verwachting wel effecten optreden ten aanzien van mogelijk aanwezige foerageergebieden. Er vindt een functiewijziging plaats waardoor een deel van het gebied in de toekomst voor vleermuizen minder interessant wordt om te foerageren. De omgeving biedt echter voor vleermuizen wel voldoende mogelijkheden tot foerageren, de effecten zijn derhalve naar verwachting gering. Er zijn geen verblijfplaatsen voor vleermuizen aanwezig, effecten hieraan treden niet op. Ten aanzien van de omringende groene structuren (buiten het onderzoeksgebied) geldt dat wanneer deze behouden blijven in de huidige staat er geen effecten optreden aan foerageergebied en vliegroutes.

Amfibieën

Mogelijk wordt het onderzoeksgebied door een klein aantal soorten amfibieën (FFlijst 1) benut als landbiotoop. Bij herinrichting van het onderzoeksgebied vindt verlies van het landbiotoop plaats.

3.3 Effecten op beschermde gebieden

Er treden geen effecten op ten aanzien van Natura 2000-gebieden, Beschermde- of Staatsnatuurmonumenten of EHS-gebieden. Er dient echter wel rekening gehouden te worden met de aanwezigheid van het EHS-gebied aan de Meerdijk.

Tevens dient rekening gehouden te worden met de bepalingen welke gelden voor de Regionale Natuur- en Landschapseenheden. In beginsel geldt voor een RNLE dat verdere verstedelijking tegengegaan dient te worden. Het bouwen van nieuwe woningen is met dit beginsel in conflict.

3.4 Gedragscode

Voor zover bekend maakt de opdrachtgever geen gebruik van de beschikbare en goedgekeurde gedragscodes, wettelijk gezien zijn dan ook de soorten van FFlijst 2 ontheffingsplichtig.

3.5 Mitigerende en compenserende maatregelen

Om te voorkomen dat het uitvoeren van de werkzaamheden of het aanpassen van de ruimtelijke situatie negatieve effecten heeft op de aanwezige beschermde soorten en daarmee strijdig is met de Flora- en faunawet, verdient het aanbeveling om maatregelen te treffen om mogelijke schade te voorkomen dan wel zoveel mogelijk te beperken; zogenaamde mitigerende en compenserende maatregelen.

Vogels

Indien broedende vogels (FFlijst 2/3) aanwezig zijn, kunnen verstorende werkzaamheden als verwijdering van de beplanting niet plaatsvinden zonder hinder te veroorzaken. Wanneer er geen broedende vogels aanwezig zijn kunnen de werkzaamheden wel plaatsvinden. Door beplanting vóór het broedseizoen voor vogels te verwijderen wordt voorkomen dat vogels er zullen gaan broeden. Indien zo gehandeld wordt dan treden er geen effecten op ten aanzien van vogels. Wanneer de werkzaamheden in het geheel plaats vinden buiten het broedseizoen worden geen nadelige effecten verwacht op vogels.

Zoogdieren

Het is niet noodzakelijk om mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de zoogdiersoorten van FFlijst 1.

Ten aanzien van vleermuizen (FFlijst 3) geldt dat er naar verwachting geen effecten optreden ten aanzien van mogelijk aanwezige foerageergebieden en vliegroutes.

Amfibieën

Het is niet noodzakelijk mitigerende of compenserende maatregelen uit te voeren voor de amfibiesoorten van FFlijst 1.

Zorgplicht

Voor alle aanwezige flora en fauna geldt de zorgplicht ex art. 2 van de FFwet, die van toepassing is op zowel beschermde als onbeschermde dier- en plantensoorten. Op grond hiervan dient men zoveel als redelijkerwijs mogelijk is te handelen op een wijze waarop nadelige gevolgen voor flora en fauna kunnen worden voorkomen of, voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk worden beperkt of ongedaan worden gemaakt.

4 Conclusies en advies

4.1 Conclusies

In het onderzoeksgebied komen mogelijk verschillende beschermde soorten voor die vermeld staan op de lijsten van de Flora- en faunawet.

Soorten van FFlijst 1

(Mogelijk) voorkomende grondgebonden zoogdieren en een aantal soorten amfibieën komen voor op FFlijst 1. Voor soorten van FFlijst 1 geldt een vrijstelling: bij het uitvoeren van ruimtelijke ingrepen is het voor deze soorten niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Soorten van FFlijst 2/3

Mogelijk voorkomende vogelsoorten staan vermeld op FFlijst 2/3 en zijn feitelijk ontheffingsplichtig. Indien de werkzaamheden echter worden uitgevoerd op de wijze zoals is beschreven in paragraaf 3.5, zullen geen nadelige effecten optreden ten aanzien van vogels en is het niet noodzakelijk een ontheffing aan te vragen.

Mogelijk in het onderzoeksgebied voorkomende vleermuizen staan vermeld op FFlijst 3 en zijn ontheffingsplichtig. Naar verwachting treden er geen effecten op ten aanzien van vleermuizen.

Concluderend kan gesteld worden dat:

- **de aanbevelingen met betrekking tot vogels in acht genomen dienen te worden,**
- **de werkzaamheden voor de overige soortgroepen geen overtreding van de natuurwetgeving tot gevolg hebben.**

4.2 Advies

Met betrekking tot de buiten het onderzoeksgebied aanwezige groene structuren geldt dat deze voor vleermuizen een belangrijke rol vervullen als foerageergebied en vliegroute. Het is voor de hiervan gebruik makende populatie vleermuizen van essentieel belang dat deze structuren “donker” blijven. Bij het uitvoeren van de ingrepen in het onderzoeksgebied dient hiermee rekening gehouden te worden.

Als advies wordt meegegeven dat het plaatsen van verlichting langs deze groene structuren voorkomen dient te worden. Indien dit niet mogelijk is dient deze verlichting zodanig geplaatst te worden dat de boomkronen niet verlicht worden, verlichting dus alleen middels lage lantaarnpalen. Ook dient zodanige verlichting gekozen te worden dat uitstraling naar de omgeving niet plaatsvindt. Bovenstaande geldt zowel voor straatverlichting als voor verlichting van de individuele tuinen en erven.

Literatuurlijst

- Limpens, H. et al, *Atlas van de Nederlandse vleermuizen, onderzoek naar verspreiding en ecologie*, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 1997.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Brochure: *Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten*, 22 februari 2005.

Geraadpleegde internetsites

- www.minlnv.nl
- www.brabant.nl
- www.natuurloket.nl
- www.ravon.nl

Bijlage 1 Toelichtende tabel soorten per kilometerhok

Rapportage voor kilometerhok X:140 / Y:410

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten	2					slecht	-	1991-2007
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen					2	slecht	0%	1992-2007
Zoogdieren	1					matig	51-100%	1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						goed	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën	1					slecht	51-100%	1992-2007
Vissen		1		1		slecht	51-100%	1992-2007
Dagvlinders		2		1	1	redelijk	26-50%	1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen					1	goed	26-50%	1993-2007
Sprinkhanen					0	slecht		1993-2007
Overige ongewervelden						slecht	51-100%	1993-2007

Rapportage voor kilometerhok X:140 / Y:411

Soortgroep	FF1*	FF23*	FF vogels	Hrl*	RL*	Volledigheid*	Detail*	Actualiteit*
Vaatplanten						slecht	-	1975-1990
Mossen						niet		1997-2007
Korstmossen						niet		1992-2007
Paddestoelen						niet		1992-2007
Zoogdieren		1		1		matig	51-100%	1997-2007
Broedvogels						niet		1996-2007
Watervogels						goed	0%	96/97-06/07
Reptielen						niet		1992-2007
Amfibieën						niet		1992-2007
Vissen						niet		1992-2007
Dagvlinders						redelijk		1998-2008
Nachtvlinders						niet		1980-2008
Libellen						redelijk		1993-2007
Sprinkhanen						niet		1993-2007
Overige ongewervelden						niet		1993-2007

Bijlage 2 Wet en regelgeving

Flora- en faunawet *(Bron: Ministerie van LNV)*

De soortbescherming is in Nederland vastgelegd in de Flora- en faunawet (FFwet). Los van de zorgplicht (Art. 2), die inhoudt dat zorgvuldig moet worden omgesprongen met alle dieren en planten, zijn ongeveer 500 soorten specifiek door de FFwet beschermd. Dat is circa anderhalf procent van de soorten die in Nederland voorkomen. Doel van de wet is er zorg voor te dragen dat de gunstige staat van instandhouding van soorten niet in gevaar komt.

In de Flora- en faunawet zijn lijsten samengesteld van soorten die binnen de Nederlandse wet- en regelgeving een beschermde status genieten. Met name de artikelen 2, 8, 9, 10 en 11 van deze wet hebben directe gevolgen voor de wijze waarop en de mate waarin planologische ingrepen, maatregelen en feitelijke werkzaamheden invloed mogen hebben op de beschermde soorten.

Sinds de inwerkingtreding van de AMvB Art. 75 van de FFwet in februari 2005 is het niet meer altijd nodig een ontheffing te hebben voor het uitvoeren van werkzaamheden. Of dat nodig is hangt af van de soorten die het betreft en de mate van bescherming die zij genieten. De zorgplicht uit artikel twee blijft echter altijd van toepassing op alle in het wild levende planten en dieren en hun directe leefomgeving. Voor de soorten van FFlijst 1 is geen ontheffing nodig. Voor de soorten van FFlijst 2 geldt dat moet worden gewerkt volgens een door de minister goedgekeurde gedragscode. Indien er geen goedgekeurde gedragscode voorhanden is zijn ook de soorten uit FFlijst 2 ontheffingsplichtig. Voor soorten van FFlijst 3 moet altijd ontheffing worden aangevraagd. Behalve voor beschermde soorten, geldt deze indeling ook voor hun vaste rust- en verblijfplaatsen.

Natuurbeschermingswet 1998 *(Bron: Ministerie van LNV)*

De Natuurbeschermingswet regelt de bescherming van gebieden die als staats- of beschermd natuurmonument zijn aangewezen. Deze juridische status geeft extra bescherming aan bijzonder waardevolle en kwetsbare natuurgebieden. Het belangrijkste onderdeel van de wet is dat er een aparte vergunning nodig is voor activiteiten die mogelijk schadelijk zijn voor het natuurmonument. Het maakt daarbij niet uit waar die activiteiten plaatsvinden, dat kan zowel binnen als buiten het natuurgebied zijn (de zogenaamde 'externe werking'). Op dit moment is ongeveer 300.000 ha natuurgebied aangewezen als staats- of beschermd natuurmonument.

Op 1 oktober 2005 is de gewijzigde Natuurbeschermingswet (Nb) 1998 in werking getreden. Daarmee voldoet Nederland aan de eisen van de Europese natuurwetgeving. De wet biedt een beschermingskader voor de flora en fauna binnen de aangewezen beschermde gebieden, de zogenaamde Natura-2000 gebieden. Hieronder vallen de speciale beschermingszones volgens de Vogel- en Habitatrichtlijn, gebieden die deel uitmaken van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS), beschermde natuurmonumenten en staatsnatuurmonumenten.

Een belangrijk onderdeel van de nieuwe Nb-wet is dat er geen vergunning gegeven mag worden voor handelingen of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de kwaliteit van de habitats van soorten waarvoor een gebied is aangewezen. Wanneer niet op voorhand uitgesloten kan worden dat er schadelijke effecten kunnen optreden, dan dient de initiatiefnemer een 'passende beoordeling' te maken. Dat betekent een onderzoek naar alle aspecten van het project en welke gevolgen die kunnen hebben voor datgene wat bescherming geniet. Het bevoegd gezag (in de meeste gevallen is dat

Gedeputeerde Staten) dient aan de hand van deze beoordeling zekerheid te verkrijgen dat de natuurlijke kenmerken van het gebied niet worden aangetast. Kan die zekerheid niet verkregen worden, dan mag er geen vergunning verleend worden.

Ecologische Hoofdstructuur *(Bron: Ministerie van LNV)*

De term 'Ecologische Hoofd Structuur' (EHS) werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur (plant en dier) in feite voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat de natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- Bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en robuuste verbindingen.
- Landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden).
- Grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS moet in 2018 klaar zijn. Kleinere natuurgebieden, kleine bosjes, sloten, rietkragen et cetera maken geen deel uit van de EHS, maar dragen uiteraard wel bij aan de natuurkwaliteit van stad en platteland. Het Rijk gaat ervan uit dat deze in voldoende mate door andere partijen (gemeente, waterschappen, grondeigenaren e.d.) worden beschermd. Het Rijk heeft hiervoor een kwaliteitsimpuls voor het landschap opgezet.